

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ *

Β'. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ἐπετηρ. Γ', 1914, σ. 283. ια') 1490. *Βησσαρίων ὁ ἅγιος*, εἶτα *Λαρίσης*. Προστιθέμεθα: Οὐ μόνον τιμῶντες τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς ἔγραψαν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου «Ἐπισκοπῆς» ἐν Ἄνω Βόλῳ ἐκκλησίας οἱ κάτοικοι ἢ οἱ Ἐπίσκοποι Δημητριάδος καὶ ἰδίως ὁ Ἰδρυτὴς τῆς ἐκκλησίας ταύτης ἐπίσκοπος Κάλλιστος τῷ 1639 μετὰ τῶν εἰκόνων τῶν ἐπισκόπων Λαρίσης Ἀχιλλεῖου καὶ τοῦ Ἀγράφων ἐπισκόπου Ἰακ[ώβου], ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐτέρου ναοῦ τῆς αὐτῆς κωμopolews ἐπ' ὀνόματι τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τιμωμένου ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς βορείου θύρας ἔγραψαν αὐτήν. Τίνα ἕμως Ἰάκωβον ἰστόρησαν ὡς ἅγιον μετὰ τῶν δύο ἄλλων ἐκ Θεσσαλίας ἱεραρχῶν; Ἄρα γε ἡ τριάς τῶν ἱεραρχῶν εἶναι ἐν τῇ τοιχογραφίᾳ προγενεστέρα τοῦ 1639, ἢ εἶναι μεταγενεστέρα, ὅτε εὕρισκόμεν Λαρίσης μὲν Ἰάκωβον Α', πατριαρχήσαντα τρίς, τῷ 1679—1682, τῷ 1685—1686 καὶ τρίτην φοράν, ὅτε παρητήθη; ¹. Δημητριάδος δὲ Ἰάκωβον ἐν ἔτει 1723—1729, ἀναφερόμενον ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Κωνσταντίνου Λογιωτάτου πρὸς Παῦλον τὸν Ἰθακήσιον, τὸν γεραρὸν διδάσκαλον τοῦ ἐν Ἀθήναις Φροντιστηρίου καὶ εἶτα σεβάσμιον ἡγούμενον τῆς αὐτοῦ μονῆς τῆς Καισαριανῆς, ἐκδοθείσῃ ὑπὸ Θ. Ν. Φιλαδελφέως ἐν τῇ «Ἀρμονία» (τεῦχος 8ον, τοῦ Β' τόμου, σ. 341—342), ἐνθ' ἐπὶ λέξει ἀναφέρεται: «καὶ διάγω μετὰ τοῦ πανιερωτάτου μου δεσπότη ἀγίου Δημητριάδος κηρίου Ἰακώβου, τῇ τάξει μὲν ἐπισκόπου, τοῖς ἐγκρίτοις δὲ τῶν ἀρχιερέων διὰ τὴν οἰκοθεὴν ἀξιοῦτητα εὐδοκιμοῦντος καὶ συγκатаλεγομένου» ². Ἄλλ' ἐν τῇ Ἀκολουθίᾳ Ἀγίου Γερασίμου τοῦ ἐκ Μακρονήτσης, καὶ ἰδίως ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀγίου εὕρισκόμεν «Σεραφεῖμ καὶ Ἰάκωβος οἱ ἐν Ἀγράφοις» ³. Κατὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἰάκωβος ὡς ἀνα-

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου Τόμου σ. 342.

1. Ν. Ι. Γιαννοπούλου, Ἐπετηρὶς «Παρνασσῶ» 1914, τόμ. Γ', σ. 274.

2. Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπετηρὶς «Παρνασσῶ» 1914, τόμ. Γ', σ. 274.

3. Ἀκολουθία Ἀγ. Γερασίμου τοῦ ἐκ Μακρονήτσης, ἐν Ἰασίῳ Μολδαβίας 1820 σελ. 23. Ἀντίτυπον ἀπόκειται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἀλμυρῷ Φιλαρχαίου Ἐταιρείας «Ὁφθαλμοῦ».

φερόμενος μετὰ τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ ἐπισκόπου Φαναρίου, μαρτυρήσαντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, καὶ ἐκ τῆς φράσεως τοῦ βιογράφου τοῦ Ἁγίου Γερασίμου τοῦ ἐκ Μακρυνίτισης «οἱ ἐν Ἀγραίοις» ἐξάγεται ὅτι ἦτο ἐπίσκοπος ἐν Ἀγραίοις, τιμηθεὶς ὡς ἐκ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ, ἀρχομένου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ὡς ἅγιος καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξωγραφήθη μετὰ τῶν δύο ἄλλων ἱεραρχῶν Θεσσαλίας ἐν τῷ νόθῳ τοῦ ναοῦ τοῦ λόφου τῆς Ἐπισκοπῆς ἐν Ἄνω Βόλῳ.

Ἐπειρο. Γ', σ. 283. Πρόσθεσις 1542. Ἰωσήφ. Ὑπογράφεται ἐν συνοδικῇ πράξει (πρβλ. Ἱερὸς Σύνοδος, περιοδικόν, 1916, ἀρ. φύλ. 279).

Πρόσθεσις: 1605. Γαβριήλ. Τούτου ἀπόκειται ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ τῆς μονῆς Ἁγίου Στεφάνου ἐν Μετεώροις ζευγὸς ἐπιμανίκων χρυσοκεντήτων, φερόντων ἀμφοτέρων χρονολογίαν τῷ 1605. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνὸς ἐπιμανίκου εἶναι κεντημένος ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου καὶ τῆ μὲν δεξιᾷ εὐλογῶν, τῆ δὲ ἀριστερᾷ κρατῶν Εὐαγγέλιον· ἐκατέρωθεν δὲ αὐτοῦ εἶναι δύο ἄγγελοι λιτανεύοντες, ΙϚ—ΧϚ. Κατὰ μῆκος δὲ εἶναι κεντημένη ἡ ἐπιγραφή: «Ὁ ἐπὶ θρόνου καθήμενος Χερουβείμ ἐν πλο (:) Δημητριάδος Γαβριήλ φύλαττε Θεοῦ Λόγος». Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐπιμανίκου εἶναι κεντημένη ἡ Θεοτόκος φέρουσα ἐν ἀγκάλαις τὸν Χριστόν, ὁμοίως ἐπὶ θρόνου καθήμενη, καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῆς οἱ ἀρχάγγελοι Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ λιτανεύοντες. Ὑπερθεν δ' αὐτῆς εἶναι ἐπιγραφή χρυσοκέντητος: «Σὺ τῆς Τριάδος τὸν ἕνα τεξαμένη, Δημητριάδος Γαβριήλ φρούρησον ἀρχιδύτην».¹

Ἐπειρο. Γ', σ. 284. ιη) 1610; Ἀγάπιος. Καὶ ὁ ἐπίσκοπος οὗτος ἔπαθεν ἐν Δημητριάδι μαρτυρήσας μετὰ τοῦ Ἁγ. Σεραφεῖμ συνεπείᾳ τῆς κατὰ τῶν Τούρκων ἀποστασίας Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου τῷ 1601, ὡς καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ἀγράφων Ἰάκωβος (βλέπε ἀνωτέρω περὶ Βησσαρίωνος). Ἡ χρονολογία τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγ. Σεραφεῖμ παρὰ διαφόροις φερεται διαφόρως τῷ 1601, τῷ 1610 καὶ 1611. Βεβαία ὁμοῦς εἶναι τοῦ 1601. (Ζωσ. Ἐσφιγμένιτου, «Προμηθεὺς» ἐν Βόλῳ, ἔτος Γ', 1891, σ. 253—254, καὶ ἔτος Δ', 1892, σ. 338). Ὁ Ζωσιμάς Ἐσφιγμένιτης ἀναφέρει ὅτι «ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου (κατ' αὐτὸν τῷ 1611—1613), Μητροπολίτου Λαρίσης, ἢ κατὰ τὰ Χρονικά τῆς Ἠπείρου ἐπισκόπου Τρίκκης, ὅτε καὶ ὁ Νεοχωρίου καὶ Φαναρίου ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖφ ἐμαρτύρησε τῇ 4 Δεκεμβρίου, ἐπηρέασθη καὶ ὁ κληρὸς τῆς Θεσσαλίας. Τότε καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Δημη-

1. Κατ' ἐθιμνῆ ἀνακοίνωσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τρίκκης κύριου Πολυκάρπου Θωμᾶ.

τριάδος Ἀγάπιος κατεδιώχθη ὡς φίλος τοῦ Διονυσίου», (Ζωσ. Ἐσφιγμ. Ἡμερολόγιον ἢ Φήμη 18-7, ἐν Βόλῳ σελ. 131). Ἐπίσης ὁ Ζωσιμάς Ἐσφιγμενίτης (Προμηθεὺς ἐν Βόλῳ ἔτος Δ', 1892, σ. 338 σημ. α') ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Ὅτε τῷ 1610 κατεστράφη ἡ Δημητριάς καὶ ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς Ἀγάπιος ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων διὰ τὴν αἰτίαν Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου, τότε καὶ ἡ κατοικία τοῦ ἐπισκόπου Δημητριάδος μετεφέρθη εἰς τὸν ἐν ἄνω Βόλῳ λόφον, ὃν μέχρι σήμερον ὀνομάζομεν Ἐπισκοπήν, τότε ἡ Ὄθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐδώρησε τῷ νέῳ ἐπισκόπῳ Δημητριάδος Καλλίστῳ τὴν Δημητριάδα (κατὰ τὸν Τουρκικὸν νόμον ἡ Δημητριάς καταστραφεῖσα ἔπρεπε νὰ γείνη Κυβερνητικὴ), ὅπως νέμηται τὰ εἰσοδήματα τοῦ καταστραφέντος ναοῦ καὶ τὴν νομὴν προτροπῆ τοῦ τότε Οἴκουμ. Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β' τὸ δεύτερον, καὶ ὅπως ἱκανοποιήσῃ τοὺς ὑπηκόους διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπισκόπου αὐτῶν Ἀγαπίου»

Πόθεν ἔχει τὴν εἰδήσιν περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀγαπίου ὁ Ζωσιμάς δὲν ἀναφέρει. Παραπέμπει ὅμως εἰς τοὺς ἑξῆς συγγραφεῖς, οὓς δὲν ἔχομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Βιβλιοθήκῃ: Κων. Κούμαν Λαρισταῖον, Γεν. Ἱστορ. τ. Ζ', σελ. 371. —Κ. Σάθαν, Τουρκομαχίας Ἑλλάδος, σ. 211. — Ἀραβαντινόν, Χρονογραφία Ἡπείρου τ. Β', σ. 210. Ἐπίσης Ζωσ. Ἐσφιγμ. Ἡμερολόγιον ἢ Φήμη 1888, ἐν Βόλῳ, σελίς 115 καὶ Μητροπολ. Φαναρίου—Θεσσαλιώτιδος Ἱεζεκιήλ, Θεολογία 1929, σελ. 246'.

—1651. —Γρηγόριος, προσθετός μετὰ τὸν Κάλλιστον, ἀποθανὼν δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει.

—1651. —Τιμόθεος ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον.

—1663. —Γαβριήλ, ἀπέθανεν (Γεω. Σίνδ.).

κ') 1663. —Διονύσιος, ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον. Τοῦτον ἀναφέρομεν τῷ 1666 ἐν Ἐπετηρίδι «Παρνασοῦ» (τόμ. Ι', 1914, σ. 284). Ἀλλὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι παρεμπύπτον, κατὰ τε τὰς ἐκκλ. ἐπιγραφὰς καὶ τὸν Ζωσιμᾶν Ἐσφιγμενίτην. Ἐπετ. «Παρνασοῦ», Ι', 1914, σ. 284: κα') 1678—1713. —Ἰωαννίνιος. Ὁ κώδιξ τῆς Μητροπόλεως Λαρίσης ἀναφέρει αὐτὸν καθαιρεθέντα τῷ 1688. Συνεπῶς διορθωτέος ὁ χρόνος τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1678—1688 καὶ οὐχὶ εἰς τὸ 1713. Ἀναφέρεται δὲ προσέτι τῷ 1687 ἐν ἐκκλ. ἐπιγραφῇ ἐφ' ὄγκῳ τοῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τῆς ὁμωνύμου μονῆς ἐν τῇ θέσει «Κουτίκια»

1. Ἡ χρονολογία τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀγ. Σεραφεῖμ καὶ τοῦ Ἀγαπίου Δημητριάδος φέρεται διαφόρως τῷ 1601 καὶ 1610 καὶ 1611 παρὰ διαφόρους. Ἡ δεδαία εἶναι τοῦ 1601.

τῆς Τσαγγαράδας τοῦ Πηλίου: «† Εἰστόρθει ὁ θεῖος κὲ πάνσεπιτος ναὸς/τῶν θ. ἡσωδιῶν τῆς Κυρίας Θεοτόκου ἀραρατεύοντος (=ἀρχιερατεύοντος)/δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Δημητριάδος Ἰωαννικίου... κλπ ἔτος ἀχπζ' (=1687)».

—1688.—Καλλίνικος, ἀνήλθεν εἰς τὸν θρόνον, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς δὲν μνημονεύομεν ἐν Ἐπετηρίδι «Παρνασοῦ» (τόμ. Γ', 1914).

Αὐτόθι, Γ', 1914, σ. 285.—κε') Θεόκλητος.

Πρόσθεσις: 1738.—Ἰάκωβος. Ἀναφέρεται ἐπὶ φερρητῆς εἰκόνας μεγάλης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ναῷ τοῦ χωρίου Καστρὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀγυαῖς ἐπὶ τῆ Βοιβηΐδι: «Δαπάνη ἐπισκόπου Δημητριάδος Ἰακώβου ἀψηλ'». (=1738). Ἐπετ. «Παρνασοῦ», Γ', 1914, σ. 285.—κε') 1756—Θεόκλητος. Πρόσθεσις: Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ ἐφ' ὑγρῷ τῆς ἀνιστορήσεως τοῦ ἐν Μακρινίτση παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου παρὰ τὴν μεσημβρινὴν θύραν: «† Ἀμιστορήθη ὁ θεῖος ναὸς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννίου τοῦ ἐκ Βοσκοπόλεως/ συνδρομοῦντος καὶ τοῦ κυρίου Παρίση Καλημέρη, ἐπὶ ἀρχιερατείας τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρίου κυρίου Θεοκλήτου [ἐν ἔτει] αἰωνζ'». (=1756).

Πρόσθεσις: 1781.—Διονύσιος. Ἄγνωστος ἄλλοθεν ἀναφέρεται ἐπὶ φερρητῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ τέμπλῳ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ χωρίου Καστρὶ ἐπὶ τῆ Βοιβηΐδι, ἐν ᾗ ἔμμετρος ἐπιγραφὴ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Χριστὲ Σωτὴρ ἐλέησον διὰ τὸ ἐλεός σου,

Πάντας τοὺς ἐνορίτας σου, ἐνῷ ἐσμέν λαός σου.

Καὶ ἐνορίτας τοὺς λοιποὺς φύλαττε ἐν υγείᾳ,

Τοὺς συνδρομήσαντας ἀπλῶς ἐν ταύτῃ ἐκκλησίᾳ.

Ἀρχιερατεύοντος δὲ τοῦ ταπεινοῦ ἀρχιεπισκόπου

κυρίου κυρίου Διονυσίου ἀψπα'». (=1781).

Ἐπετηρ. «Παρνασοῦ» Γ', 1914, σ. 286:—λζ' 1858—1870—Δωροθέως (ὁ Σχολάριος). Ἀναφέρεται καὶ τῷ 1865 ἐπιγραφόμενος καὶ προσεπικυρωῶν ἔγγραφον, σφζόμενον παρὰ τῷ πρῶτῳ γυμνασιάρχῳ Βόλου κ. Ἰω. Κατσορωῖ τοῦ ἔτους 1865, δι' οὗ συνέστη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν τεσσάρων συνοικιῶν τῆς κωμοπόλεως Ἄνω Βόλου, τετραμελής, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δημητριάδος Δωροθέου, ἥπως ἐκποιήσῃ κοινοτικὰ κτήματα, τὸ δὲ εἰσπραχθησόμενον ποσὸν θέσῃ εἰς τόκον πρὸς Ἰδρυσιν ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ ἑλληνικῆς σχολῆς καὶ πληρωμῆν τοῦ μισθοῦ τῶν διδασκάλων.

**Χρονολογικὸς κατάλογος ἐπισκόπων καὶ Μητροπολιτῶν
Δημητριάδος.**

1) 431 Μάξιμος	23) 1663 Γαβριήλ
2) 451 Κωνσταντῖνος	24) 1663—1666 Διονύσιος
3) 458—531 Ἀβουδάντιος	25) 1678—1678 Ἰωαννίκιος
4) 531 Προδιανός	26) 1688 Καλλίνικος
5) 879 Ξενοφῶν	27) 1714 Παρθένιος
6) 1100—1115 Ἰωάννης	28) 1721 Νεκτάριος
7) 1215—1222 Ἀρσένιος	29) 1723 1729 Ἰάκωβος
8) 1230—1240 Νικόλαος	30) 1735—1745 Θεόκλητος
9) 1240 (;) Νεόφυτος Α΄.	31) 1757—1780 Γρηγόριος ἀρχιεπ.
10) 1272 Μιχαήλ ὁ Πανάρετος	32) 1781 Διονύσιος (ἐπιγρ. Καστρῖου)
11) 1490 Βησσαρίων ὁ Ἅγιος	33) 1795—1822 Ἀθανάσιος μητροπ.
12) 1542 Ἰωσήφ	34) 1823—1832 Βαρθολομαῖος
13) 1558 Ἰωάσαφ Α΄.	35) 1836 Νεόφυτος Β΄.
14) 1569 Δομετιανός ἢ Δομένικος	36) 1836—1837 Ἰωσήφ Β΄.
15) 1571 Ἰωάσαφ Β΄.	37) 1837—1838 Γρηγόριος Β΄.
16) . . . (;) Θεόφιλος	38) 1838—1841 Ματθαῖος
17) 1581—1590 Παχώμιος	39) 1841—1846 Μελέτιος
18) 1596 Φιλόθεος	40) 1846—1855 Γαβριήλ
19) 1601—1610 (;) Ἀγάπιος	41) 1855—1858 Γρηγόριος Γ΄.
20) 1639 Κάλλιστος	42) 1858—1870 Δωρόθεος ὁ Σχολά-
21) 1651 Γρηγόριος	43) 1870—1907 Γρηγόριος Δ΄ [ριος
22) 1651 Τιμόθεος	44) 1907 καὶ ἐξῆς. Γερμανός.

Γ'. ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΦΑΡΣΑΛΩΝ

(Εἶτα ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ)

Φαίνεται ὅτι τῷ 431 μ. Χ. ἡ Φάρσαλος ἀνεδείχθη ἐπισκοπή, ἂν μὴ προϋπήρχεν, ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Λαρίσης καὶ διετέλεσε τοιαύτη μέχρι τῆς ἐποχῆς Λέοντος τοῦ Σοφοῦ τῷ 800 μ. Χ., ὅτε προήχθη εἰς ἀρχιεπισκοπήν. Πρῶτος ὁ Ἀββᾶς Μιχαήλ Le Quien¹ ἀναφέρει ἐπίσκοπον Φαρσάλων τὸν Περραιβίον συμμετασχόντα τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου τῷ 431 μ. Χ. Ἄλλ' ὁ Περραιβίος ὑπογράφεται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου «Περρῆβιος Ἐπίσκοπος τῶν Θεσσαλίων Σαλτῶν». Ἄλλ' ἂν ὁ Περραιβίος ὑπογράφεται Θεσσαλίων Σαλτῶν, δὲν ἦτο

1. M. Le Quien, Oriens Christianus, Παρίσι 1740, τ. Β΄. 115.

ἐπίσκοπος Φαρσάλου. Σφάλλεται δὲ ὁ Le Quien ἀναγράφων αὐτὸν ἐπίσκοπον Φαρσάλου. Ὁ δὲ Wesseling¹ καὶ ὁ Hertzberh² κακῶς ζητοῦσι τὴν ἐπισκοπὴν Περραιβῶν ἐν Φαρσάλῳ, ἐνῷ ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι ἂν ὑπῆρχε τοιαύτη ἐπισκοπὴ ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ ἐν Ἐλασσῶνι, ἣτις μεταγενεστέρως ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐλασσῶνος καὶ Δομενίου.

Κατὰ δὲ τὸν Η'. αἰῶνα μ. χ. ἦτο Ἐξαρχία ὑπὸ τὸ ὄνομα Φερσάλων³, ὑπαγομένη εἰς τὸ Οἴκουμ. Πατριαρχεῖον. Ὡς Ἀρχιεπισκοπὴν δὲ εὐρίσκομεν αὐτὴν κατὰ τὸν Γ'. μ. Χ. αἰῶνα ὑπὸ τὴν 38ην τάξιν, καὶ ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ὡς ἀνεξάρτητος Ἀρχιεπισκοπὴ ἐπὶ Ἀνδρονίου Γ', τοῦ Γέροντος Παλαιολόγου. Παραδόξως ἕμως βυττερον ἀπαντᾶται ὡς Ἐπισκοπὴ⁴. Ἐν ἔτει δὲ 1371 ἐν τινι σιγγιλιῶδει γράμματι τοῦ πατριάρχου Κων/πόλεως Φιλοθέου (μηγὶ Σεπτεμβρίῳ) ἀναφέρεται καὶ ἡ ἐπισκοπὴ Φαρσάλου μεταξὺ ἄλλων τῆς Θεσσαλίας ἐπισκοπῶν⁵.

Ὁ Ἀμασείας ἕμως Ἀνθιμος λέγει ὅτι ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τῷ 1080 μ. Χ. προήχθη εἰς Μητρόπολιν μετὰ τοῦ ΕΒ' βαθμοῦ, κατ' ἄλλους δὲ μετὰ τοῦ ΟΓ' βαθμοῦ. Πόθεν ἕμως ἤντησε τὴν εἶδησιν ταύτην ὁ Ἀνθιμος ἀγνοοῦμεν. Ὡστε, κατὰ τὸν Φαναρίου κλπ. Ἰεζεκιήλ μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος ἀπαντᾶ ὡς ἐπισκοπὴ καὶ ἀρχιεπισκοπὴ. Προήχθη δὲ εἰς μητρόπολιν ἐπὶ Ἀνδρονίου τοῦ Γέροντος, λεγομένη Φερσάλων καὶ πάσης Φθίας⁶. Ἐν δὲ τῷ Συνταγματικῷ τοῦ Χρυσάνθου, ἐκδοθέντι τῷ 1778, κατατάσσεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀρχιεπισκοπῶν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Πότε ἕμως ἠνώθη ἡ Μητρόπολις Φαρσάλου μετὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Φαναρίου δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστόν. Οὕτω κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἀναφέρεται Ἀρχιεπίσκοπος Φαρσάλου — Φαναρίου Ἀνανίας⁷. Ἐπίσης τῷ 1767 ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου φέρεται ἠνωμένη μετὰ τὴν Μητρόπολιν Φαρσάλων ὑπὸ τὸν κοινὸν τίτλον «Φαναριοφερσάλων», ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν αὐτοκέφαλον Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν.

1. Wesseling, σ. 416.

2. Hertzberg, Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία, Γ', σ. 537, μεταφρ. Καρολίδου.

3. Ἰεζεκιήλ Φαναρίου κλπ. «Θεολογία» 1929, σ. 242.

4. Ἰεζεκιήλ Φαναρίου αὐτόθι.

5. Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἐταιρείας, τόμ. Δ', σελ. 203.

6. Ράλλη καὶ Ποτλῆ, Σύντ. Ἱερ. Κανόνων, τόμ. Ε', σ. 475, 496, 498 ὑπομ. 519, 520.

7. Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἐτ. τόμ. Γ', σ. 474.

Ἐπίσκοποι Φαρσάλων¹.

α.) 879. Στέφανος. (Le Quien), συνεδριάσας ἐν τῇ ἐπί Φωτίου συγχροτηθείσῃ ἐν Κων/πόλει Ἱερᾶ Συνόδῳ.

β.) . . . Μιχαήλ. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Le Quien ἀχρονολογήτως.

γ.) 1707. Δωρόθεος, ὑπογραφόμενος ἐν σιγίλλῳ γράμματι τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ μονῆς τῆς Μαχαιράδος τῷ 1707 (Σίμου Μενάρδου ἐν Ἐπετηρίδι «Παρνασσού» τόμ. Ι' σ. 157), Ἰδὲ καὶ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. κε'.

δ.) 1736—1739. Ἰάκωβος. Ἀναφέρεται ἐν ἐκκλ. ἐπιγραφῇ τοῦ χωρίου Ἀλχανί καὶ ἐν πατριαρχικῷ γράμματι περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Τρίκκης τῷ 1739. (Ἱερ. Σύνοδος τοῦ 1917, ἀρ. 284, σ. 12). (Ἰσως νὰ ὑπήγετο τὸ χωρίον τοῦτο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Σκοτούσης καὶ Μασηλουργίου κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος).

ε.) 1753—1758. Νεκτάριος.

ς.) 1758—1763. Δωρόθεος.

ζ.) 1766—1768. Νικόδημος. Ἀναφέρεται τῷ 1768 ἐν πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ πράξει τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου ὅτι τὰ χωρία Χατζόμπασι, Σαρίκαγα, Σιμικλί καὶ Μπάμπασι, ἅτινα κατέλαβεν οὗτος, νὰ ἐπιστραφῶσι τῷ μητροπολίτῃ Λαρίσης (Κ. Δουβουινιώτου, Ἱερ. Σύνοδος 1917, ἀρ. 188).

ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

(Καπούας καὶ Φαναρίου)

Εἶτα Ἀρχιεπισκοπὴ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου.

Ἡ Ἐπισκοπὴ Φαναρίου ἀναφαινεται τὸ πρῶτον περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, ὅτε κατὰ τὴν εἰς Θεσσαλίαν εἰσβολὴν τῶν Σλαύων ὑπήγετο εἰς τὴν αὐτοκέφαλον ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν², διατηρηθεῖσα ὑπ' αὐτὴν μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος³.

Κατὰ δὲ τὸ 1382 ἦτο ἡνωμένη ὑπὸ τὸν τίτλον «Καπούας καὶ Φαναρίου», ὅτε ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἀναφαινεται ὁ ἐπίσκοπος Δαμιανός⁴. Ἐπομένως ὁ τίτλος τῆς Ἐπισκοπῆς Καπούας καὶ Φαναρίου εἶναι

1. Προσθήκη εἰς τοὺς Ἐπισκ. Καταλόγους Θεσσαλίας, Ἐπετηρίς Φιλολ. Συλλόγου «Παρνασσού», τόμ. Ι', 1914, σελ. 288 καὶ ἐξῆς.

2. Τ. Νερούτσου, Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἐταιρ. τ. Δ' σ. 201.

3. Ράλλη καὶ Ποτλῆ, Συλλ. θ. καὶ ἱ. Κανόνων, Β' σ. 520, καὶ ὑποσημ.— Ἱερεκίηλ Φαναρίου κλπ. «Θεολογία» 1929, σ. 244.

4. Ἱερεκίηλ Φαναρίου κλπ. ὡς ἄνω.

ἀρχαιότερος τοῦ τίτλου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου γνωστὴ ἀπὸ τοῦ 1530 ἢ 1540¹.

Βραδύτερον ἢ ἐπισκοπὴ αὐτῆ Καπούας καὶ Φαναρίου προήχθη εἰς ἀρχιεπισκοπὴν περὶ τὸ 1600 ἢ 1601 ὑπὸ τὸν τίτλον «Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου». Πρῶτος δὲ ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς εἶναι ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ ὁ ἱερομάρτυς.

Πολὺ βραδύτερον, κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἠνώθη μὲ τὴν Μητρόπολιν Φαρσάλων ὑπὸ τὸν κοινὸν τίτλον «Φαναριοφερσάλων». Ὑπὸ τὸν τίτλον δὲ Φαρσάλου—Φαναρίου ἀναφέρεται κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀνανίας². Ἀπὸ δὲ τοῦ 1767 ἀναφαίνεται ὠρισιμένως ἠνωμένη ἢ ἀρχιεπισκοπὴ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου μὲ τὴν μητρόπολιν Φαρσάλων ὑπὸ τὸν τίτλον Φαναριοφερσάλων τελοῦσα ὑπὸ τὴν αὐτοκέφαλον ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν.

**Ἐπίσκοποι Φαναρίου, Καπούας καὶ Φαναρίου,
Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου.**

α') 1382. Δαμιανός.

β') 1490; -1510; Ἰωάσαφ ὁ Μετεωρίτης. Ἐν τῇ Ἐπετηρίδι Φιλ. Σουλ. «Παρνασοῦ» τ. Γ' 1914, σ. 299 ἐγράψαμεν ἀνακριδῶς τὴν χρονολογίαν «1388—1410 Ἰωάσαφ Α!», ὅτι ὁ μαθητὴς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου βασιλεὺς—μοναχὸς Ἰωάσαφ διαδεξάμενος μετὰ θάνατον τοῦ Ἀθανασίου αὐτὸν εἰς τὴν πατριότητα τῆς μονῆς τοῦ κυρίως Μετεώρου, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1388—1310 ἐγένετο ἐπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης Διονυσίου, παραπεισθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀναγράψαντος τὴν ἐσφαλμένην ταύτην εἶδησιν Hopf³. Τὴν πλάνην ταύτην ἐπεδέξαντο καὶ οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ Hertzberg,⁴ Ν. Γεωργιάδης⁵, Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμέντης⁶,

1. Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον φέρεται ὁ Ἱγνάτιος, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Βησσαρίωνος ὡς Καπούας καὶ Φαναρίου ἐν ἐκκλ. ἐπιγραφῇ μονῆς Μεγάλων Πυλῶν (Δουσίκου).

2. Δελτιον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἐταιρ. τόμ. Γ', σ. 474.

3. Karl Hopf, Geschichte Griechenlands... des Mittelalters, τόμ. 85ος σ. 40.

4. Hertzberg, Ἑλλ. Ἱστορ. μετάφρ. Καρολίδου, τόμ. Β' σ. 479.

5. Ν. Γεωργιάδου, Θεσσαλία, ἐκδ. α'. 1880 σ. 139, ἐκδ. β', σ. 88.

6. Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμέντου, Ἡμερολόγ. «Φήμη» τοῦ 1888, ἐν Βόλφ, σελ. 141. Περλ. καὶ Τάσσου Νερούτσου, Δελτιον Ἱστ. Ἐθνολ. Ἐταιρ. τόμ. Δ', 1892, σ. 200 καὶ 201, σημ. 2.

ἡμεῖς' καὶ μεθ' ἡμᾶς ὁ Ἰω. Βορτσέλας². Τὴν πλάνην ταύτην ἔπαθεν ἐν μέρει καὶ ὁ Heuzeu³ ἀναγράφας ἐπίσκοπον Φαναρίου Ἰωάσαφ περὶ τὸ ἔτος 1426, πρότερον πατέρα Μετεώρου ἕντα, προχειρισθέντα δὲ εἰς ἐπίσκοπον ὑπὸ τοῦ Λαρίσης Διονυσίου, ἀκμάσαντος ἐπίσης τῇ 1426, καί, κατ' αὐτόν, πλανηθέντα ἐκ τῆς χρονολογίας ς' φλδ' = 1426.

Τὴν πλάνην ἀνεσκεύασεν ὁ Νίκος Α. Βέης μετὰ τὰς ἐν Μετεώροις ἐργασίας καὶ ἐρεῦνας αὐτοῦ. Διότι πρῶτον μὲν ὁ Ἰωάσαφ τοῦ Μετεώρου ἔμεινε διὰ θίου μοναχοῦ καὶ ἀπεβίωσεν ἐκεῖ, ἔνθα δεῖκνυται καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ παρὰ τὸν τάφον τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου. Δεύτερον δὲ ὁ προχειρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λαρίσης Διονυσίου εἰς ἐπίσκοπον Φαναρίου εἶναι ἄλλος Ἰωάσαφ ἱερομόναχος οὗτος, ἐπίσης Μετεωρίτης. Ἐντεῦθεν προῆλθεν ἡ σύγχυσις πάντων. Ἀναφέρεται δ' οὗτος ἐν τῇ «Συγγράμματι Ἱστορικῶ... περὶ τῆς Σκήτεως... Δουπιάνου», ἔτι ὁ ἱερομόναχος οὗτος Ἰωάσαφ, προχειρισθεὶς εἰς ἡγούμενον Μετεώρου καὶ εἶτα ἐπίσκοπον Φαναρίου, ἠκμασε 40 ἔτη πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ «Συντάγματος Ἱστορικοῦ». Ἐξ ἀσφαλῶν δεδομένων ἢ σύνταξις τοῦ «Συγγράμματος» τούτου πρέπει νὰ ἀναχθῆ εἰς τὰ μέσα τοῦ 15' αἰῶνος. Κατὰ ταῦτα ὁ δεύτερος οὗτος Ἰωάσαφ, προχειρισθεὶς εἰς ἐπίσκοπον Φαναρίου, ἠκμασε, τελευτῶντος τοῦ ΙΕ', ἢ μάλλον ἀρχομένου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ὅτε ἠκμασε καὶ ὁ Λαρίσης Διονύσιος, οὗ γνωρίζομεν καὶ τὸ ἔτος τοῦ θανάτου ἐκ σημειώματος, ἔπερ κείται ἐκ φύλλῳ 197α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 457 κώδικος τοῦ Μετεώρου, ἔχοντος ὡδε:

«† ἐκοιμήθη ὁ πανιερώτ(α)τι(ος) μ(η)τροπολι(της) Λαρίσης κὺρ Διονύσιος ἐν ἔτει ζιη' (=1510) μὴν μάρτι(ος) ἡμέρα...»⁴.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν δὲν ἔχομεν ἐπίσκοπον Φαναρίου Ἰωάσαφ τὸν Μετεωρίτην βασιλέα—μοναχὸν τῷ 1388—1410, καθ' ἃ ἀνακριβῶς ἐγράψαμεν ἐν τῇ Ἐπιτηρίδι Φιλ. Συλλόγου «Παρνασοῦ», τόμ. Γ' 1914 σ. 289—290.

γ') 1547. Παῦλος. Ὁ Φαναρίου Ἰεζεκιήλ τίθησιν αὐτόν τῷ 1454⁵. Λέγει δὲ ἔτι ἀναφέρεται ἐν Κώδικι τῆς Μονῆς Μετεώρου χειροτονηθεὶς τῇ 16 Νοεμβρίου 1547 ὡς Καπούας.

1. Ν. Ι. Γιαννοπούλου, Ἐπισκ. Κατάλ. Θεσσαλίας ἐν Ἐπιτηρ. Φιλ. Συλλ. «Παρνασοῦ» τόμ. Γ' 1914, σ. 289.

2. Ι. Βορτσέλα, Φθιώτις, σελ. 337.

3. Léon Heuzeu—Daumet, Mission de Macédoine, append. σ. 468.

4. Νίκου Α. Βέη, Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Μετεώρων, ἐν τῇ «Βυζαντιδῆ» τόμ. Α' σ. 236λδ'—236λζ'.

5. «Θεολογία» 1929.

δ') 1530. Ἰγνάτιος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγ. Βησσαρίωνος (*Εἰκονογρ. Ἔστιά* 1894 τόμ. 22ος σελ. 348). Ἀναφέρεται δ' ἐν ἐπιγραφῇ τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν (Δουσίκου). 1542, Κρίμπαδος, μετατεθεὶς εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Φαναρίου ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς Γαρδικίου τῷ 1542 (Κ. Δουβουνιώτου, Ἰ. Σύνδεσμος 1917 ἀριθ. 281).

ε') .., Μᾶρκος, ἀγνώστου χρονολογίας, χειροτονηθεὶς Καπούας τῇ 1ῃ Νοεμβρίου (Νίκου Α. Βέη, Βυζαντ. Χρονογραφία Πετροπόλεως, τόμ. 20ὸς σελ. 61).

ς' 1547. Ἰερόθεος, χειροτονηθεὶς τῇ 8 Ἰδρίου 1547 ὡς Καπούας, ἀναφερόμενος ἐν τῷ κώδικι τῆς Μονῆς Μετεώρου (Ν. Α. Βέη, ὡς ἄνω. — Ἰεζεκιήλ Φαναρίου «Θεολογία» 1929, σ. 245).

ζ') 1558 Μαρτύριος, ἀναφερόμενος ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Μεγάλων Πυλῶν (Δουσίκου. *Εἰκονογρ. Ἔστιά* 1894 τόμ. 22ος, σελ. 348. — Ἐπετηρὶς Φιλ. Συλλόγ. «Παρνασοῦ, τ. Ι, 1914 σελ. 266.

η') 1565. Γαβριήλ, μετασχὼν τῆς ἐν ἔτει 1565 Συνόδου, ἣτις καθήρσε τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ (Μ. Le Quien, *Oriens Chr st. I*, σ. 1921. — Ἰεζεκιήλ Φαναρίου, «Θεολογία» 1929, σ. 245).

θ') 1570, 1571 Γρηγόριος Α': ἀναφέρεται ἐν τοῖς ὑπὸ Miklosich — Müller, *Acta et Diplomata Graeca mediaevni*, τομ. V, pars 2 σελ. 178. Ἐπίσης ἐν σημειώματι χειρογράφου τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης. Ἐπίσης ἐν χειρογράφῳ Μηναίῳ «Καπούας καὶ Φαναρίου» δι' ἐξόδων τοῦ γραφέντι τῷ 1571 (Ἰω. Σακελλίωτος, Καταλ. χειρογρ. Ἑθν. Βιβλιοθ. σ. 114. — Ἰεζεκιήλ Φαναρίου, «Θεολογία» 1929, σ. 245).

ι') 1584. Γρηγόριος Β'. Ἄλλος οὗτος ἀναγραφόμενος ἐν χειρογράφῳ κώδικι Ἑθν. Βιβλιοθήκης ὅτι ἐχειροτονήθη τῷ 1584 ὡς «Καπούας καὶ Φαναρίου». (Ἰω. Σακελλίωτος Καταλ. χειρογρ. Ἑθν. Βιβλιοθήκης σ. 121).

ια') 1587. Λαυρέντιος. Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Κορώνης ἐν ἔτει 1587 ὡς «Καποῦ καὶ Φαναρίου» καὶ ὅχι, ὡς ἐσυνήθιζετο «Καπούας καὶ Φαναρίου». (Ἰεζεκιήλ Φαναρίου, «Θεολογία» 1929, σ. 246).

1600; Ἰγνάτιος. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀμασσίας Ἀνθίμου ὡς «Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου».

ιβ') 1601. Σεραφεῖμ, ὁ ἱερομόναχος Ἅγιος. Κατ' ἄλλους τίθεται τῷ 1600, μαρτυρήσας τῇ 4 Δεκεμβρίου τοῦ 1601 ἐν Φαναρίῳ. Κατ' ἄλλους δὲ τίθεται τῷ 1610 καὶ 1611. Τὸ βέβαιον ἔτος εἶναι τὸ 1601. Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου Μπεζήλας τῶν Ἀγραφῶν

ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου Νευροπόλεως κειμένου, γεννηθεὶς ἐκ γονέων θεοσεβῶν Σωφρονίου καὶ Μαρίας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπαιδεύθη τὰ ἐγκύκλια γράμματα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ· μετὰ δὲ ταῦτα ἦλθεν εἰς τὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην Κορώνης, ἣ Κορύας Πηγῆς (Κρύα βρύσις κοινῶς), ἔνθα ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον περιβληθεὶς τὸν μοναχικὸν τρύβωνα. Διελθὼν δὲ δι' ἔλων τῶν βαθμῶν τῆς ἱερωσύνης ἐχρημάτισε καὶ ἡγούμενος τῆς μονῆς Κορώνης καὶ ἐχειροτονήθη βραδύτερον ἐπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου. Τῷ δὲ 1601 ὁ ἐπίσκοπος Λαρίσης¹ Διονύσιος ὁ Σκυλοσόφος ἐπονομαζόμενος ἐμπαικτικῶς ὑπὸ τῶν Τούρκων εἶχεν ἀποστατήσαι τοὺς κατοίκους ἔλων τῶν χωρίων τῆς Πίνδου, τῶν ἀπὸ Μαλακασίου μέχρις Ἰωαννίνων, ἔνθα συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας παρεδόθη τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἐμαρτύρησε σκληρῶς βασανισθεὶς ἐν Ἰωαννίνοις. Τούτου ἕνεκεν ἐκινήθη τὸ φιλύποπτον καὶ ἡ δυσμένεια τῶν Τούρκων κατὰ τοῦ κλήρου ἡμῶν. Ὁ δὲ Σεραφεῖμ προσελθὼν ταῖς ἐν Φαναρίῳ τουρκικαῖς ἀρχαῖς ἵνα προσφέρῃ τὸν ταχθέντα φόρον, συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀποστάτης καὶ ἐνεκλείσθη ἐν φυλακῇ. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πείσωσιν αὐτὸν ν' ἀρνηθῆ, τὴν θρησκείαν ἡμῶν κατηγόρησαν αὐτὸν ψευδῶς ὅτι ἀπετέλει μέρος μετὰ τοῦ Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου κατὰ τὴν ἀποστασίαν αὐτοῦ· μεθ' ὃ ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν Χαμουζᾶ μπέην ἀπαιτοῦντες ἵνα ὁ ἅγιος ὑποβληθῆ εἰς τὰ φρικωδέστερα βασανιστήρια. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔδειραν αὐτὸν ἀνηλεῶς, εἶτα δὲ ῥινοτομήσαντες ἔρριψαν αὐτὸν εἰς σκοτεινὴν καὶ ὑγρὰν φυλακὴν· μεθ' ὃ ἐξαγαγόντες μεθ' ἡμέρας αὐτὸν ἔφερον αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Φαναρίου καὶ ἀφου ἔδειραν αὐτὸν ἀνηλεῶς τὸν ἔρριψαν χαμαὶ καὶ τανύσαντες τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἔθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ παμμεγέθη λίθον· μετὰ τοῦτο κατέκοψαν τὰς σάρκας αὐτοῦ τεμαχηδὸν καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδατι μεμιγμένῳ χολῇ καὶ κοινορτῷ. Μετὰ ταῦτα παρεδόθη ὑπὸ τοῦ τυράννου εἰς τὸν δι' ἀνασκολοπισμοῦ θάνατον, ὅτε τῇ 4ῃ Δεκεμβρίου 1601 ἔτους παρέδωκε τὴν ἱεράν καὶ τρισολβίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Πλάστου. Ἀποτεμόντες δὲ οἱ Τούρκοι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκόμισαν μετὰ καὶ ἄλλων κεφαλῶν κακούργων εἰς Τρίκκαλα, ὁπόθεν ἠγόρασε ταύτην ὁ ἐκεῖ παρατυχῶν ἡγούμενος τῆς Μονῆς Δοσίου (Ἰδὲ Ἀκολουθία Ἁγίου Σεραφεῖμ, δαπάνη Δημητρίου Τσιλακόγλου τοῦ ἐκ Ρενδίνης τῶν Ἀγράφων. Ἐνετίησιν αψῆ (=1790), παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων).

1, Ὁ Διονύσιος ἦτο ἀρχιεπίσκοπος Λαρίσης ἐδρεύων ἐν Τρίκκῃ.

Ὁ Ζωσιμάς Ἐσφιγμενίτης θέτει τὸ μαρτύριον τοῦ Σεραφεῖμ τῷ 1601 (*Προμηθεὺς ἐν Βόλῳ ἔτος Γ', 1891, σ. 253—254.*—Πρβλ. Σάθα, *Τουρκομάχος Ἑλλάς*, σ. 211. —Π. Ἀραβαντινοῦ, *Χρονογραφία Ἠπείρου*, σ. 220). Ἀλλαγῶν ὁ Ζωσιμάς τίθησι τοῦτον τῷ 1611 (*Προμηθεὺς, ἔτος Ϛ' 1894 σ. 552*) Τὰ δὲ *Ἠπειρωτικὰ Χρονικά* θέτουσι τὴν ἀποστασίαν Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου τῷ 1611, ἧς συνέπεια ὑπῆρξε τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγ. Σεραφεῖμ καὶ τοῦ Δημητριάδος Ἀγαπίου· ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀραβαντινόν, Σάθαν καὶ Ζωσιμῶν ὁ Διονύσιος Σκυλοσόφος καθηρέθη ὡς ἀποστάτης τῷ 1601 μεταβὰς εἰς Βενετίαν πρὸς συνενόησιν ἐπὶ Σουλτᾶν Μεχμέτ Δ'¹.

Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ εἶναι ὁ πρῶτος προαχθεὶς εἰς ἀρχιεπίσκοπον μὲ τὴν νέαν τιτλοφορίαν «*Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου*». Ὁ Φαναρίου Ἱεζεκιήλ («*Θεολογία*» 1929, σ. 246) στηριζόμενος ἐπὶ μαρτυρίας τῆς Ἐπετηρίδος Φιλολ. Συλλόγου Κ' πόλεως τόμ. Α', σελ. 121, λέγει ὅτι υπογράφεται ὁ Σεραφεῖμ ἐν συνοδικῷ γράμματι τῷ 1586, ὅπερ δὲν ἐξηγεῖται διότι τῷ 1587 μεσολαβεῖ ὁ Λαυρέντιος.

ιγ) 1601, 1610. *Ἰωάσαφ Β'* μετὰ τὸν ἅγιον Σεραφεῖμ καὶ οὐχὶ πρὸ αὐτοῦ, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμου καὶ ἡμῶν, διαδεγθεὶς τὸν Σεραφεῖμ. Ἀναφέρεται τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς του ἀντι τοῦ Σεραφεῖμ ἐν ἔτει 1601 καὶ θεθαίωσις τοῦ αὐτοῦ ὅτι οὐχὶ αὐτὸς ἔγραψε τὸ «*βία καὶ τυραννίδι*»· ὁμοίως εἰς καθάρσεις τοῦ παπᾶ Ἰωάννου ἐπὶ πατριάρχου Ραφαήλ τοῦ Β' τῷ 1604, ὡς ἐπιβουλεύομενον τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτοῦ Ἰωάσαφ. Τῷ δὲ 1610 ἀναφέρεται ἐπὶ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β' περὶ τινος συνοικεσίου (;) εἰς τὴν χώραν Πετρίλου, χωρίου τοῦ δήμου Ἀργιθέας (Κ. Σάθα, *Τουρκομ. Ἑλλάς* σ. 215).

ιδ') 1611—1612. *Σέργιος* ἀναφερόμενος παρ' Ἀμασειᾶς Ἀνθίμω.

ιε') 1613, *Ἰωάσαφ Γ'* χειροτονηθεὶς τῷ 1612.

ιστ') 1624. *Εὐθύμιος Α'*. Εὔρηται ὑπογεγραμμένοις τῷ 1624 εἰς τὴν καθάρσειν τοῦ Στραβοαμασειᾶς Γρηγορίου (Α. Παπαδοπούλου Κεραμειῶς *Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθν. Ἐταιρείας* τόμ. Γ' σ. 469.—Ἱεζεκ. Φαναρίου, «*Θεολογία*» 1929, σ. 247).

ιζ') 1633. *Θεοφάνης*, παραιτηθεὶς τῷ 1633 (Ν. Ι. Γιαννοπούλου Ἐπισκ. Κατάλ. Ἐπετηρίς Φιλ. Συλλ. «*Παρνασσῶς*» τ. Γ' 1914, σ. 291, ιγ'. Ἐπίσης ἀπαντᾷ παρ' Ἀμασειᾶς Ἀνθίμω καὶ παρ' Ἱεζεκιήλ Φαναρίου κλπ. «*Θεολογία*» 1929 σ. 247).

1. Πρβλ. Ζωσ. Ἐσφιγμενίτου, «*Προμηθεὺς*» ἔτος γ'. 1891, σ.ελ. 253—254

ιη') 1635. *Ἀναγίας*. Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ ἐξωκκλησίου «Ἁγίος Γεώργιος» τῆς Μονῆς Συλαταίνης ἐν ἔτει 1635 καὶ ἐν ἑτέρᾳ ἐπιγραφῇ ἐν ἔτει 1637 ἐν τῷ ἐνοριακῷ ναῷ τοῦ Μεσοβουνίου (Ἱεζεκιήλ Φαναρίου κλπ. «Θεολογία» 1929 σ. 247).

ιθ') 1644. *Ἐδθύμιος Β'*. Ἐσφαλμένως τίθεται ὑπὸ τοῦ Ἀμασείας Ἀνθίμου τῷ 1686 καθ' ἡμᾶς τῷ 1633, κατ' Ἱεζεκιήλ («Θεολογία» ὡς ἄνω) τῷ 1644. Ὁ Ζωσιμᾶς, ὃν ἠκολουθήσαμεν ἄλλοτε, τίθησιν αὐτὸν τῷ 1652 (Ἐπειρηὶς Φιλ. Συλλ. «Παρνασσῶ» τ. Γ', 1914, σ. 291). Εὔρηται ὁ Ἐδθύμιος ἐν ἐπιγραφῇ ἐξωκκλησίου τοῦ Προδρόμου τοῦ χωρίου Σιάμου ἐν ἔτει 1644 καὶ ἐν ἑτέρᾳ τῆς Μονῆς Βλασίου τῷ 1654 («Θεολογία» 1929, σ. 247). Ἄρα αἱ χρονολογίαι 1652 καὶ 1654 εἶναι παρεμπίπτουσαι τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ.

κ') 1671. Ἀθανάσιος Εὔρηται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Κατουσίου ἐν ἔτει 1671. Ὑπὸ δὲ τοῦ Ζωσιμᾶ καὶ ἡμῶν ἐτέθη τῷ 1652, ὡς χειροτονηθεὶς τῷ αὐτῷ ἔτει. Ἀλλὰ τῷ 1654, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἦτο ὁ Ἐδθύμιος ἄρα μετὰ τὸ 1654 θὰ ἐχειροτονήθη ὁ Ἀθανάσιος, τὸ δὲ ἔτος 1671 εἶναι παρεμπίπτουσα χρονολογία τῆς ἀρχιερατείας του (Φαναρίου κλπ. Ἱεζεκιήλ, «Θεολογία» 1929, σ. 247).

κα') 1675. *Ἐδθύμιος Γ'*. Ἐτερος οὗτος ἀγνοούμενος. Εὔρηται ἐν ἐπιγραφῇ ἐξωκκλησίου τοῦ χωρίου Μισέ-Νικόλα ἐν ἔτει 1675 («Θεολογία» 1929, σ. 247).

κβ') 1678, 1682. Ἀναγίας, ἀναφερόμενος ἐν τῷ *Δελτίῳ* τῆς Ἰστ. καὶ Ἑθνολ. Ἑταιρείας (τόμ. Γ'. σ. 472) εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 487 κώδικα τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως. Ἡ δὲ χρονολογία 1682 φέρεται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Μπουκουβίτσης (Ἱεζεκ. Φαναρίου, «Θεολογία» ὡς ἄνω)

κγ') 1682. *Κλήμης*. Ὑπὸ τοῦ Ἀμασείας Ἀνθίμου τίθεται τῷ 1686. Εὔρηται δὲ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Σιάμου ἐν ἔτει 1682. Καθιέρηθη δὲ ὡς καταφρονητῆς τῶν πατριαρχικῶν διαταγῶν περὶ ἐπιδομάτων χαρακτηριζόμενος ὡς «κακοαρχιεπίσκοπος» (M. Le Quien τόμ. Ι. σ. 1121. Ἱεζεκιήλ Φαναρίου, «Θεολογία» 1929, 247).

κδ') 1705. Ἀρσένιος, προαχθεὶς ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ραδοβιδοῦ εἰς ἀρχιεπίσκοπον Φαναρίου (Κ. Δουβουνιώτης, «Ἱερ. Σύνδεσμος» 1917, ἀρ. 281). Ἐσφαλμένως ὁ Ζωσιμᾶς καὶ ἡμεῖς ἐχρονολογήσαμεν αὐτὸν τῷ 1712 (Ἐπειρηὶς Φιλ. Συλλ. «Παρνασσῶ», τόμ. Ι', 1914, σ. 292).

κε') 1707. Δωρόθεος. Ὑπογράφεται ὡς Φαρσάλων ἐν σιγιλλιώδει

γράμματι τοῦ Πατριάρχου Σεραφεῖμ περὶ τῆς Μονῆς Μαχαιράδος τῆς Κύπρου (Σίμου Μενάρδου, Ἐπετηρὶς Φιλ. Συλλ. «Παρνασσού», τόμ. Γ' σ. 157. — Ἰεζεκ. Φαναρίου «Θεολογία» 1929, σ. 247).

κστ') 1710. Ἰάκωβος. Ἀναφέρεται ἐν σιγιλιώδει γράμματι.

κζ') 1721. Συμεών, Ἀναφέρεται ὑπὸ Ζωσιμᾶ τῷ 17 8. Ὁ δὲ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος ἀναφέρει Διονύσιον τῷ 1720, ὅστις ὁμῶς ἦτο Λιτξᾶς καὶ Ἀγρίφων (M. Le Quien, I, σ. 1121).

κη') 1721. Μιχαήλ. (M. Le Quien, II, σ. 116). Ὁ Ζωσιμᾶς ἀναφέρει ἀχρονολήτως τὸν Ἰωσήφ.

κθ') 1734. Ἰάκωβος. Ὑπογράφεται ἐν πατρ. πράξει περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Τρίκκης (Ἱερ. Σύνδεσμος 1917, ἀρ. 284).

λ') 1753—1758. Νεκτάριος. Εὐρηται ἐν ἐκκλ ἐπιγραφῇ δημοσιεῖσθι ὑπὸ τοῦ Φαναρίου κλπ. Ἰεζεκιήλ.

λα') 1759. Μακάριος. Εὐρηται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Κώστη τῷ 1759. Ὁ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος τὸν ἀναφέρει τῷ 1766, ἡμεῖς δὲ τῷ 1776, γενόμενον εἶτα Καισαρείας διαδεξάμενον τὸν παυθέντα Παῖσιον

λβ') 1768. Κλήμης. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμου καὶ ἡμῶν.

λγ') 1779 καὶ 1786. Μακάριος. Εὐρηται ἐν ἐκκλ. ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Σπηλιάς. Ὁ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος ἀναγράφει αὐτὸν τῷ 1786, ἐξ οὗ παρελάβομεν αὐτὸν καὶ ἡμεῖς. Ὑπογράφεται δὲ ἐν ἐπιτιμητικῇ ἐπιστολῇ τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς Μονῆς Μούλας ἢ Μούχας τῆς ἐπισκοπῆς Λιτοᾶς καὶ Ἀγρίφων ἐν ἔτει 1780 (Δαμασκηνοῦ Ἀποστολίδου, *Κυτορικὸν τῆς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας*, Ἀθήναι 1905 σελ. 40. — Ἰεζεκ. Φαναρίου κλπ. *Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τῆς Πίνδου*, Ἀθήναι 1929 σ. 35. — Κ. Δυοδουνιώτου, *Ἱ. Σύνδεσμος 1917*, ἀριθμὸς 188). Ἐπίσης ὑπογράφεται καὶ ἐν ἐτέρῳ σιγιλίῳ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου περὶ τῶν τιμαλφῶν τῆς ἐν Καλαβρυτοῖς Μονῆς Λαύρας. Ἰσῶς εἶναι ὁ αὐτὸς Μακάριος ἀναφερόμενος ἐν ἔτει 1788 ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Κατουσίου. Ὁ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος, ὡς καὶ ἡμεῖς, ἀναγράφομεν αὐτὸν τῷ 1798 ὡς Μακάριον Γ', διότι τὸ χρονικὸν μεσολαβῶν διάστημα εἶναι 19 ἐτῶν. Ὁ Φαναρίου δὲ κλπ. Ἰεζεκιήλ («Θεολογία» 1929, σ. 248) θεωρεῖ αὐτὸν ὡς ἕτερον Μακάριον τῷ 1788.

λδ') 1797. Σεραφεῖμ. Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Κατουσίου (Ἰεζεκ. «Θεολογία» ὡς ἄνω σ. 248). Ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀμασειᾶς Ἀνθίμου καὶ ἡμῶν.

λε') 1798, Νεόφυτος. Ἀναφέρεται παρ' Ἀμασειας Ἀνθίμου καὶ ἡμῶν.

λστ') 1800. Βενιαμίν. Ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ἐν χειρογράφῳ χαρτῶφ κώδικι τῆς Φιλαρχαίου ἐν Ἀλμυρῷ Ἐταιρείας «Ὁθρυος», ὡς ἀναφέρει ὁ Ζωσιμᾶς Ἐσφιγμενίτης (Προμηθεύς, ἐν Βόλῳ, 1896 σ. 23) καὶ ἡμεῖς.

λζ') 1807. Διονύσιος. Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Πετρηλίου. Ἀγνοεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀμασειας Ἀνθίμου καὶ ἡμῶν. («Θεολογία» 1929, σ. 248).

λη') 1809. Σεραφεῖμ ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου ἀπὸ τιτουλαρίου Παιονίας, παραιτηθέντος τοῦ Μακαρίου μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτικῶνος γ' (Μανουὴλ Γεδεών, Ἐκκ. Ἀλήθεια 1908, ἀριθ. 25, σελ. 305—306).

λθ') 1811-1814. Παρθένιος, εἶτα παραιτηθεὶς. Ἀναφέρεται ὑπογραφόμενος ὡς συνοδικὸς ἐν σιγγιλίῳ τῷ 1811 δημοσιευθέντι ὑπὸ Ρ. Καμηλάρι (Βιογρ. Κωνσταντᾶ Ἀθῆν. 1897 σ. 139). Ἐπίσης ὑπογράφεται ἐν Σιγγιλίῳ τοῦ πατρ. Καλλινίκου τῷ 1805².

μ') 1814. Δαμασκηνός. Ἀναγράφεται μόνον ὑπὸ τοῦ Ἀμασειας Ἀνθίμου.

μα') 1820—1830. Ἰωάκειμ. Οὗτος προήχθη ὕστερον εἰς μητροπολίτην Σόφιας καὶ βραδύτερον Ἰωαννίνων (πρβλ. Π. Ἀραβαντινοῦ, Χρονογραφία Ἠπείρου καὶ Ἀμασειας Ἀνθίμου ἐν «Νεολόγῳ» Κ]πόλεως τοῦ 1892). Ὁ Ἀμασειας καὶ ἡμεῖς ἐγράψαμεν ὅτι τῷ 1820 ἠνώθησαν αἱ ἐπαρχαίαι Φαρσάλων καὶ Φαναρίου-Νεοχωρίου ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Φαναριοφερσάλων. Ἀλλ' ὁ Φαναρίου κλπ. Ἰεζεκιὴλ λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1767 ἀναφαίνεται ἡ Μητρόπολις «Φαναριοφερσάλων» ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν αὐτοκέφαλον Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν (Ράλλη-Ποτλῆ, Συλλ. θ. κ. ἱ. Κανόνων, Ε', σ. 520 καὶ ὑποσημ. — «Θεολογία» 1929 σ. 249).

μβ') 1833. Διονύσιος ὁ ἀπὸ Ἐλασσῶνος ἀποβιώσας (Ἀραβαντινοῦ, Χρονογρ. Ἠπείρου, Β' 173).

μγ') 1833-1854. Διονύσιος Β', τοῦ πρὸ αὐτοῦ τελευτήσαντος τῷ αὐτῷ ἔτει. Παρητήθη τῷ 1854 διὰ πολιτικούς λόγους καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Σμύρνῃ τῇ πατρίδι του.

1. Ἰδέ : «Νεολόγος» Κ]πόλεως τῆς 12 Φεβρ. 1892 ἀριθ. φύλλου 6763.

— Ἐπετηρίδες Φιλ. Συλλ. «Παρνασσῶ», τόμ. Γ', 1914, σ. 292 κζ'.

2. «Νεολόγου» Κ]πόλεως Ἐβδόμ. Ἐπιθεώρ. τόμ. Β' σ. 946.

μδ') 1854 καὶ 1856. *Κύριλλος*. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀραβαντινοῦ (*Χρονογρ. Ἱπείρου* τομ Β' ἐν λ. *Φέροσαλα*). Κατὰ δὲ τὸν Φαναρίου κλπ. Ἱεξεκιήλ ἀπαντᾶται καὶ ἐν πατριαρχικῷ γράμματι (Ἀνάλεκτα Ἱεροσολ. Βιβλιοθ. τόμ. Δ' σ. 96. «Θεολογία» 1929, σελ. 249)

με') 1856-1867. *Νεόφυτος Β'*. Εἶτα Σερρῶν καὶ μετέπειτα Δαρίσης, ἔνθα ἐτελεύτησε τῷ 1896. Ἀναφέρεται δὲ ἐν ἐκκλ. ἐπιγραφῇ τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἐν Φαρσάλοις Ἐπίσης ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος ἐν ἔτει 1860. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ κρούσις τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν ἐν Φαρσάλοις, μὴ ἐπιτροπομένη πρότερον ὑπὸ τῶν Τούρκων.

μστ') 1867-1876. *Μελέτιος*. Ἦτο ἱερεὺς μετὰ τέκνων ἐν *Χρεια*. Πρὶν ἦτο ἐπίσκοπος Γόρτυνος τῆς Κρήτης. Ἐπειτα μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Κῶ. Ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς μονῆς Ἁγίου Δημητρίου τοῦ χωρίου Μισέ-Νικόλα τῷ 1872.

μζ') 1876. *Κωνστάντιος*, *Βυζάντιος*, προαχθεὶς ἀπὸ Τρίκκης. Εἶτα Καστορίας καὶ μετέπειτα Νεοκαισαρείας.

μη') 1880-1889. *Γλαρίων*, ἀποθανὼν ἐν Καρδίτῃ τῷ 1889 ἐτάφη ἐν Φαναρίῳ. Ἀπὸ τοῦ 1889-1902 ἐπίσκ. ἐπιτροπῆ.

μθ') 1902—1923. *Εὐδθύμιος* ἐπίσκοπος καὶ εἶτα μητροπολίτης Φαναρίου—Φαρσάλων καὶ Θεσσαλιώτιδος. Κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ 1889—1902 χρονικὸν διάστημα διηύθυνε τὴν ἐπαρχίαν τριμελῆς ἐπισκοπικῇ ἐπιτροπῇ ἐξ ἱερέων.

ν') 1923 καὶ ἐξῆς Ἱεξεκιήλ ὁ νῦν μητροπολίτης Φαναριοφαρσάλων καὶ Θεσσαλιώτιδος.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

ΦΑΡΣΑΛΩΝ, ΚΑΠΟΥΑΣ ΚΑΙ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΦΑΝΑΡΙΟΥ—ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΕἶΤΑ ΦΑΝΑΡΙΟΥ—ΦΑΡΣΑΛΩΝ

Φαρσάλων.	12) 1530. Ἱγνάτιος Α'.
1) 431. Περραιβίος (').	13) . . . Μαρκος.
2) 879. Στέφανος.	14) 1547. Ἱερόθεος.
3) . . . Μιχαήλ.	15) 1558. Μαρτύριος.
4) 1707. Δωρόθεος.	16) 1565. Γαβριήλ.
5) 1736—1739. Ἰάκωβος.	17) 1570—1571. Γρηγόριος Α'.
6) 1753—1758. Νεκτάριος.	18) 1584. Γρηγόριος Β'. (Καπούας καὶ Φαναρίου).
7) 1758—1763. Δωρόθεος.	19) 1587. Λαρεύντιος.
8) 1766—1768. Νικόδημος.	20) 1600. Ἱγνάτιος Β'.
Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου.	21) 1601. Σεραφεὶμ ὁ ἅγιος ἀρχιεπ.
9) 1382. Λαμτανός.	22) 1601, 1610. Ἰωάσαφ Β'.
10) 1490;—1510; Ἰωάσαφ Α'.	23) 1611—1612. Σέργιος.
11) 1547. Παῦλος.	

24) 1613. Ἰωάσαφ Γ'.	44) 1759. Μακάριος Α'.
25) 1624. Εὐθύμιος Α'.	45) 1763—1768. Νικόδημος.
26) 1633. Θεοφάνης.	46) 1768. Κλήμης.
27) 1635. Ἀνανίας.	47) 1779—1786. Μακάριος Β'.
28) 1644 καὶ 1654. Εὐθύμιος Β'.	48) 1797. Σεραφεῖμ, Α'.
29) 1655 (;) καὶ 1671. Ἀθανάσιος.	49) 1798. Νεόφυτος.
30) 1675. Εὐθύμιος Γ'.	50) 1800. Βενιαμίν.
Φαναρίου—Φαρσάλων.	
31) Ὁ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 29 χειροτονηθεὶς τῷ 1652 (;) Ἀθανάσιος (;)	51) 1807. Διονύσιος.
32) 1678 καὶ 1682 Ἀνανίας.	52) 1809. Σεραφεῖμ Β'.
33) 1682. Κλήμης.	53) 1811—1814. Παρθένιος.
34) 1705. Ἀρσένιος.	54) 1814. Δαμασκηνός.
35) 1707. Δωρόθεος.	55) 1820—1830. Ἰωακείμ, Μητροπολ.
36) 1710. Ἰάκωθος Α'.	56) 1833. Διονύσιος Α'.
37) 1712. Ἀρσένιος.	57) 1833—'854. Διονύσιος Β'.
38) 1718. Συμεών.	58) 1854 καὶ 1856. Κύριλλος.
39) 1721. Μιχαήλ.	59) 1856—1867. Νεόφυτος.
40) 1734 καὶ 1736. Ἰάκωθος Β'.	60) 1867—1876. Μελέτιος.
41) . . . Ἰωσήφ.	61) 1876. Κωνστάντιος.
42) 1753—1758. Νεκτάριος.	62) 1880—1889. Ἰλαρίων.
43) 1758. Δωρόθεος.	63) 1902—1923. Εὐθύμιος.
	64) 1923 καὶ ἐξῆς. Ἰεζεκιήλ.

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
(Ἐπιμηθεὶς ἀρχαιοτήτων)

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου πρὸς τὸν Α. Μαυροκορδάτον
(Ἐκ τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους)

Ἐκλαμπρότατε

Ἐπεμψα πρῶν διὰ τοῦ κ. Φάραγκα πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐκλαμπρότητα, μνήμης χάριν, τὸν εἰς τὸν μακαρίτην Κολοκοιτρώνην ἐκφωνηθέντα λόγον μου. Πέμπω ἤδη διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ τὸν εἰς τὸν μακαρίτην Σελλασίας, νεωσιὶ τυπωθέντα. Μικρὰ πάντως ἢ προσφορά, δικαία δὲ ὅμως. Τιμῶ τὸν ἀγωνιστὴν καὶ πρόμαχον τῆς πατριδος, προσάγων τὰ πρὸς μνήμην τῶν συναγωνιστῶν ἀσθενῆ μου διαγράμματα· τὸ δὲ τιμῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀφ' ὧν ἕκαστος ἔχει τε καὶ δύναται, κάλλιστον πόνον εἶπεν ὁ ποιητής. Ἐρρωσο περικλεεστάτη Κορυφή, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατριδος.

Τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος

Τῆ ἰη Ἰουνίου αἰωμ

Ἐξ Ἀθηῶν

Θεομὸς πρὸς Κύριον

εὐχέτης καὶ δοῦλος

ταπεινός

Κ. Οἰκονόμου